

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΩΝ
ΕΛΛΑΔΟΣ
-1980-

Ο Πρόεδρος

Προς τον
Υφυπουργό Οικονομικών,
κ. Γεώργιο Μαυραγάνη

Κοινοποίηση:

- Γενική Γραμματέα Εσόδων
Υπουργείου Οικονομικών,
κα Κατερίνα Σαββαΐδου
- Διεύθυνση ΑΕ και Πίστεως
Γενικής Γραμματείας Εμπορίου
- Επιμελητήρια-μέλη ΚΕΕ

Αθήνα, 24 Νοεμβρίου 2014
Αριθ. Πρωτ.: 2488

Θέμα: «Πρόταση για αναμόρφωση-τροποποίηση διατάξεων του Ν.4174/2014
για ευθύνες μελών ΔΣ των Α.Ε.»

Κύριε Υπουργέ,

Η Γενική Συνέλευση της Κεντρικής Ένωσης Επιμελητηρίων Ελλάδος, αποφάσισε - κατά τη συνεδρίασή της την 21^η.11.2014 - ότι η ρύθμιση της υφιστάμενης νομοθεσίας (Νόμος 4174/2013) περί φορολογικής ευθύνης προσώπων - μελών διοικητικού συμβουλίου ανώνυμης εταιρείας επ' ουδενί λόγω δύναται να είναι εναρμονισμένη με την ευθύνη μελών του διοικητικού συμβουλίου ανώνυμης εταιρείας, σύμφωνα με τον Κωδ. Νόμο 2190/1920 περί ανωνύμων εταιρειών.

Το άρθρο 46 (στην ενότητα 2 που επιγράφεται: μέτρα διασφάλισης των οφειλών στο Δημόσιο), παρ. 5 και 6 του Νόμου 4174/2013 «περί του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας και άλλες διατάξεις», όπως τροποποιήθηκαν με τον Νόμο 4254/2014, αναφέρει ότι «5. Εφόσον η φορολογική διοίκηση διαπιστώνει παραβάσεις φοροδιαφυγής κατά την έννοια των περιπτώσεων β' και γ' της παρ. 1 του άρθρου 55 και ανεξαρτήτως των χρηματικών ορίων, που τίθενται στο δεύτερο εδάφιο της περ. β', αθροιστικά άνω του ποσού των 150.000 ευρώ ή, κατά την έννοια των περιπτώσεων δ' και ε' της παρ. 1 του άρθρου 55 του Κώδικα, εφόσον

Δ/ση: Ακαδημίας 6, 10671 Αθήνα,
Τηλ: (210) 3387105 (-06), Fax: 36.22.320,
e-mail: keeuhcci@uhc.gr, <http://www.uhc.gr>

η αξία των συναλλαγών των φορολογικών στοιχείων υπερβαίνει αθροιστικά το ποσό των 300.000 ευρώ μπορεί ... να επιβάλει σε βάρος του παραβάτη προληπτικά ... μέτρα ... να μην παραλαμβάνει και να μην χορηγεί έγγραφα, ... δεσμεύεται το 50% των καταθέσεων, των πάσης φύσεως λογαριασμών και παρακαταθηκών των θυρίδων του παραβάτη ... 6. Τα μέτρα της παρ. 5 επιβάλλονται σωρευτικά σε βάρος κάθε προσώπου εντεταλμένου από οποιαδήποτε αιτία στην διοίκηση ή διαχείριση ή εκπροσώπηση οποιουδήποτε νομικού προσώπου ... ανεξάρτητα αν έχουν αποβάλει την ιδιότητα αυτή στην περίπτωση οποιασδήποτε παράβασης φοροδιαφυγής ... Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα εξειδικεύονται τα πρόσωπα της προηγούμενης παραγράφου, καθορίζονται οι περιπτώσεις κατά τις οποίες τα μέτρα αίρονται εν όλω ή εν μέρει και οι περιπτώσεις μη εφαρμογής τους, προσδιορίζεται ο χρόνος διατήρησης αυτών και κάθε άλλο ειδικότερο θέμα...».

Το άρθρο 50 (με την επιγραφή: αλληλέγγυα ευθύνη), παρ. 1 και 2, του Νόμου 4174/2013 «Κώδικας φορολογικής διαδικασίας και άλλες διατάξεις», όπως τούτο τροποποιήθηκε με το άρθρο 47, παρ. 19, του Νόμου 4223/2013, αναφέρει ότι «1. Τα πρόσωπα που είναι διευθυντές, πρόεδροι, διαχειριστές, διευθύνοντες σύμβουλοι, εντεταλμένοι στην διοίκηση και εκκαθαριστές των νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων κατά τον χρόνο της διάλυσης ή συγχώνευσής τους, ευθύνονται προσωπικά και αλληλέγγυα για την πληρωμή του φόρου, τόκων και προστίμων, που οφείλονται από αυτά τα νομικά πρόσωπα και τις νομικές οντότητες καθώς και του φόρου που παρακρατείται, ανεξάρτητα από τον χρόνο της βεβαίωσής τους ... 2. Τα πρόσωπα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 ευθύνονται προσωπικώς και αλληλεγγύως για τους παρακρατούμενους φόρους ...».

Σε εκτέλεση της παρ. 6 του άνω Νόμου 4174/2013 εκδόθηκε η με αριθμό 1282/2013 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών, με τίτλο «Προληπτικά ή διασφαλιστικά του δημοσίου συμφέροντος μέτρα άμεσου και επείγοντα χαρακτήρα σε περίπτωση φοροδιαφυγής, σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 5, 6 και 7 του άρθρου 46 του Νόμου 4174/2013, εξειδίκευση των προσώπων σε βάρος των οποίων αυτά επιβάλλονται, καθορισμός των περιπτώσεων ολικής ή μερικής άρσης των μέτρων και μη εφαρμογής αυτών, προσδιορισμός χρόνου διατήρησής τους και άλλων ειδικότερων θεμάτων», στο άρθρο 2, παρ. 1, αυτής αναφέρονται τα εξής : «1. Τα μέτρα της παρ. 5 του άρθρου 46 του Νόμου 4174/2013 επιβάλλονται σωρευτικά σε βάρος των παραβατών νομικών προσώπων ... που έχουν ή είχαν μια από τις παρακάτω ιδιότητες από την τέλεση οποιασδήποτε παράβασης φοροδιαφυγής των περιπτώσεων β' και γ' της παρ. 1 του άρθρου 55 του Νόμου 4174/2013 ... ανεξάρτητα εάν κατά την επιβολή των μέτρων έχουν αποβάλει την ιδιότητα αυτή με οποιοδήποτε τρόπο ή για οποιαδήποτε αιτία και προκειμένου (α) για ημεδαπές ανώνυμες εταιρείες, στους προέδρους και αντιπροέδρους των ΔΣ, στους διευθύνοντες, εντεταλμένους, συμπράττοντες συμβούλους, στους διοικητές, στους γενικούς διευθυντές, στους διευθυντές ως και εν γένει σε κάθε πρόσωπο εντεταλμένο είτε άμεσα από τον νόμο είτε από την ιδιωτική βούληση είτε με δικαστική απόφαση είτε από οποιαδήποτε αιτία στην διοίκηση η διαχείριση ή εκπροσώπηση αυτών. Αν ελλείπουν όλα τα παραπάνω πρόσωπα, τα μέτρα επιβάλλονται στα μέλη των διοικητικών συμβουλίων των εταιρειών αυτών ... 2. Τα ίδια ως άνω μέτρα επιβάλλονται σωρευτικά και σε όλα τα πρόσωπα, που είχαν μια από τις παραπάνω ιδιότητες κατά την τέλεση οποιασδήποτε παράβασης φοροδιαφυγής των περιπτώσεων δ' και ε' της παραγρ. 1 του άρθρου 55 του νόμου 4174/2013...».

Η εκδοθείσα απόφαση του Γενικού Γραμματέα Εσόδων αντιγράφει εν μέρει την διάταξη του άρθρου 55 του Νόμου 4174/2013 (αναφέρει τους (1) προέδρους, τους (2) διευθύνοντες συμβούλους, τους (3) εντεταλμένους συμβούλους και τους (4) διευθυντές ενώ δεν αναφέρει τους διαχειριστές, δεδομένου ότι πρόκειται για ανώνυμες εταιρείες, που δεν έχουν διαχειριστές) και προχωρεί βάσει της νομοθετικής εξουσιοδότησης, που διαθέτει, και προσθέτει : τους (5) αντιπροέδρους, τους (6) συμπράττοντες συμβούλους, τους (7) διοικητές, τους (8) γενικούς διευθυντές, (9) κάθε πρόσωπο με δυνατότητες διοίκησης και εν απουσία αυτών (10) όλα τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου. Η διεύρυνση αυτή των προσώπων (συνολικά 10 πρόσωπα ή ιδιότητες), που φέρουν φορολογική ευθύνη έναντι της Πολιτείας, είναι νόμιμη αφού στηρίζεται στην εξουσιοδότηση της παρ. 6 του άρθρου 46 του Νόμου 4174/2013, άσχετα από το αν, με τις ρυθμίσεις αυτές, εδραιώνεται ευθύνη σε πρόσωπα, που δεν φέρουν, ενδεχομένως, ουδεμία υπαιτιότητα για την συγκεκριμένη φορολογική παράβαση.

Ο Κωδικοποιημένος Νόμος 2190/1920 περί ανωνύμων εταιρειών, αναφερόμενος στα θέματα των ευθυνών των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου μιας ανώνυμης εταιρείας, (άρθρο 20^Α), προβλέπει τα εξής : «1. Παν μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου ευθύνεται έναντι της εταιρείας κατά την διοίκησιν των εταιρικών υποθέσεων δια παν αυτού πταίσμα. ... 2. Η ευθύνη αυτή δεν υφίσταται εάν το μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου αποδείξει ότι κατέβαλε την επιμέλεια τους συνετού επιχειρηματία. Η επιμέλεια αυτή κρίνεται με βάση και την ιδιότητα του κάθε μέλους και τα καθήκοντα που του έχουν ανατεθεί ... 6. Το παρόν άρθρο εφαρμόζεται και ως προς την ευθύνη των προσώπων που δεν είναι μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και που ασκούν εξουσίες σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 22».

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι η ευθύνη των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, όπως επίσης και κάθε πρόσωπου, που ασκεί διοίκηση, μιας ανώνυμης εταιρείας για κάθε πταίσμα τους, αφορά την λεγόμενη εσωτερική τους ευθύνη, δηλαδή την ευθύνη τους έναντι της εταιρείας και όχι την ευθύνη τους έναντι των τρίτων, δηλαδή την εξωτερική τους ευθύνη.

Η προς τα έξω ευθύνη των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου μιας ανώνυμης εταιρείας (δηλαδή προς τους μετόχους, προς τους εταιρικούς δανειστές, προς τους εργαζόμενους, προς τους προμηθευτές, προς τους πελάτες και προς το Δημόσιο) δεν προβλέπεται από ειδικές διατάξεις του Κωδικοποιημένου Νόμου περί ανωνύμων εταιρειών, αλλά ρυθμίζεται από διάφορες διατάξεις του Αστικού Κώδικα (π.χ. αδικοπραξία), του Ποινικού Κώδικα (π.χ. απιστία), του Φορολογικού Νόμου ή άλλων ειδικότερων Νόμων (περί Κεφαλαιαγοράς, περί Ανταγωνισμού, περί Αγορανομικού Κώδικα κλπ.). Κατά συνέπεια, ορθώς ο νομοθέτης πρόβλεψε την εδραίωση ευθύνης για ορισμένα πρόσωπα όσον αφορά την ύπαρξη φορολογικών παραβάσεων, μη ακολουθώντας την γραμμή του κωδικοποιημένου νόμου ως άνω, αφού δεν ήταν υποχρεωμένος να κάμει κάτι τέτοιο, ελλείψει ειδικών διατάξεων στον νόμο αυτό.

Είναι γεγονός ότι το Δημόσιο, προκειμένου να εισπράξει φόρους, τόκους και πρόστιμα από διάφορες φορολογικές παραβάσεις, επιβάλλει συνέπειες δυσανάλογες προς το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα με το να απαγορεύει σε πρόσωπα, που συμμετέχουν με κάποιο τρόπο στην λειτουργία μιας ανώνυμης εταιρείας, την διενέργεια διαφόρων πράξεων ή με το να επιβάλλει δυσμενείς καταστάσεις (μη έκδοση φορολογικής ενημερότητας, μη μεταβίβαση

περιουσιακών στοιχείων, κατασχέσεις καταθέσεων κλπ.), αλλά τα πρόσωπα αυτά δεν έχουν αποφασιστική αρμοδιότητα, κυρίως, στην διαδικασία της λήψης αποφάσεων, όσον αφορά την διαπραχθείσα φορολογική παράβαση, όπως μέλη του διοικητικού συμβουλίου, που δεν έχουν λάβει μέρος σε συνεδρίαση του διοικητικού συμβουλίου, όπου ελήφθη ή παρέλειψε να ληφθεί απόφαση για φορολογική συμμόρφωση, στελέχη της εταιρείας, που εκτελούν μόνο αποφάσεις του διοικητικού συμβουλίου και δεν έχουν αρμοδιότητα λήψης απόφασης, και τα όμοια. Με άλλα λόγια, ελλείπει το στοιχείο της υπαιτιότητας στα πρόσωπα αυτά, αλλά, παρά ταύτα, η φορολογική νομοθεσία τα θεωρεί υπαίτια και επιβάλλει σε βάρος τους κυρώσεις για πταίσματα για τα οποία δεν φέρουν ουδεμία ευθύνη.

Η δίκαιη λύση, η οποία πρέπει να επιδιωχθεί με την τροποποίηση του υπάρχοντος σήμερα καθεστώτος, είναι να χαρακτηρίζονται ως υπεύθυνα πρόσωπα για την καταβολή κάθε φόρου, τόκου ή προστίμου, όλα εκείνα τα πρόσωπα, τα οποία φέρουν ευθύνη για κάθε πταίσμα, κατά την γενική αρχή της υπαιτιότητας στον νόμο περί ανωνύμων εταιρειών, όσον αφορά στις ευθύνες των μελών του διοικητικού συμβουλίου προς την εταιρεία. Συνεπώς, θα πρέπει να γίνει η ακόλουθη αντίστοιχη αναμόρφωση και τροποποίηση στις διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 46 και 1 του άρθρου 50 του Νόμου 4174/2014 (να διαγραφούν οι φράσεις «σωρευτικά», «προσωπικά και αλληλέγγυα» και «προσωπικώς και αλληλεγγύως»), στο τέλος των οποίων θα πρέπει να προστεθεί εδάφιο ως εξής: **«Τα ανωτέρω πρόσωπα ευθύνονται μόνο για κάθε πταίσμα και μόνο εφόσον είχαν ασκήσει πράγματι, προσωρινά ή διαρκώς τουλάχιστον, καθήκοντα διοικήσεως ή διαχειρίσεως της ανώνυμης εταιρείας».**

Με την διατύπωση αυτή, και μεν φέρουν ευθύνη όλα τα πρόσωπα, που αναφέρονται στις ανωτέρω διατάξεις του Νόμου 4174/2014 και στην, κατ' εξουσιοδότηση, εκδοθείσα απόφαση του Γενικού Γραμματέα Εσόδων υπ' αριθ. 1282/2013, όμως πριν την απόδοση ευθύνης σ' αυτά θα πρέπει να αποδειχθεί ότι αυτά φέρουν μια μορφή υπαιτιότητας (δόλο ή αμέλεια) με το να έχουν π.χ. παραστεί και υπογράψει πρακτικό διοικητικού συμβουλίου περί μη πληρωμής ή μη απόδοσης φόρου, περί παράλειψης συμμόρφωσης προς υποδείξεις της φορολογούσας αρχής ή άσκησης ενδίκων μέσων κατά πράξης επιβολής φόρου και τα όμοια. Η αδιάκριτη όμως επίρριψη ευθυνών, με οποιοδήποτε τρόπο, για χρέη της εταιρείας, σε πρόσωπα, είτε αυτά πταίουν, είτε δεν πταίουν, τερματίζεται, εφόσον γίνει δεκτή η ως άνω τροπολογία.

Βάσει, συνεπώς, της αιτούμενης τροποποίησης του νομικού καθεστώτος είναι η αποδεδειγμένη ύπαρξη πταίσματος. Η λύση αυτή είναι δίκαιη, λογική και βάσιμη και ανταποκρίνεται στην επιβάρυνση του αληθούς υπαιτίου για την φορολογική παράβαση, χωρίς να παρασύρει (και ουσιαστικά να τιμωρεί αδικώς) πρόσωπα, άσχετα με την διαπιστωθείσα φορολογική παράβαση.

Με εκτίμηση,

Κωνσταντίνος Μίχαλος

Δ/ση: Ακαδημίας 6, 10671 Αθήνα,
Τηλ: (210) 3387105 (-06), Fax: 36.22.320,
e-mail: keeuhci@uhc.gr, <http://www.uhc.gr>